

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Εκτίμηση κινδύνου και διαχείριση προσωπικού υπηρεσιών υγείας με πιθανή έκθεση σε επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης COVID-19 σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας

13 Μαρτίου 2020

Όλο το προσωπικό υπηρεσιών υγείας που εργάζεται σε Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) πρέπει να φοράει ΑΠΛΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΣΚΑ κατά τη διάρκεια παραμονής του στα ΤΕΠ, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ (www.eody.gov.gr). Επίσης, το προσωπικό υπηρεσιών υγείας εκτός ΤΕΠ, που είναι πιθανόν να διαχειριστεί ασθενή με αναπνευστική λοίμωξη, ανεξάρτητα αιτιολογίας, πρέπει να φοράει ΑΠΛΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΣΚΑ. Οι ιατροί και το υπόλοιπο προσωπικό υπηρεσιών υγείας πρέπει να ενημερώνονται για τον ορισμό κρούσματος λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό από την ιστοσελίδα του ΕΟΔΥ (www.eody.gov.gr).

Αυτό-παρακολούθηση και επικοινωνία με προκαθορισμένο άτομο-σημείο επαφής

Όλο το προσωπικό υπηρεσιών υγείας βρίσκεται σε εγρήγορση για πιθανή εμφάνιση συμπτωμάτων συμβατών με λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος (π.χ. βήχας, αναπνευστική δυσχέρεια) και μετρά καθημερινά τη θερμοκρασία του. Οι διευθυντές και οι προϊστάμενοι των τμημάτων πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων (ΕΝΛ) του νοσοκομείου για την υγεία του προσωπικού καθημερινά, πριν την έναρξη της εργασίας. Το προσωπικό υπηρεσιών υγείας πρέπει, σε περίπτωση εμφάνισης πυρετού ή συμπτωμάτων από το αναπνευστικό σύστημα, να ενημερώνει το διευθυντή ή τον προϊστάμενο του τμήματος και την ΕΝΛ ή τον Ιατρό Εργασίας, ώστε να αποφασιστεί εάν απαιτείται κλινική εκτίμηση και πιθανή απομάκρυνση από την εργασία του.

Στενή επαφή

Ως στενή επαφή ορίζεται η επαφή διάρκειας >15 λεπτών σε απόσταση <2 μέτρων από ασθενή με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19 ή άμεση επαφή με εκκρίσεις του αναπνευστικού συστήματος χωρίς την εφαρμογή του ατομικού εξοπλισμού προστασίας. Κριτήρια που καθορίζουν τον κίνδυνο της στενής επαφής περιλαμβάνουν τα κλινικά συμπτώματα του ασθενή, την εφαρμογή απλής χειρουργικής μάσκας από τον ασθενή, τη χρήση ατομικού εξοπλισμού προστασίας από το προσωπικό και τους χειρισμούς με κίνδυνο πρόκλησης αερολύματος.

Εκτίμηση κινδύνου

Ο Πίνακας που ακολουθεί περιγράφει πιθανά σενάρια που διευκολύνουν την εκτίμηση κινδύνου. Τα σενάρια αυτά δεν μπορούν να καλύψουν ούτε να υποκαταστήσουν την αξιολόγηση κάθε περίπτωσης. Η ΕΝΛ ή ο Ιατρός Εργασίας λαμβάνει την τελική απόφαση για την απομάκρυνση του προσωπικού υπηρεσιών υγείας από τα εργασιακά του καθήκοντα.

Πίνακας 1. Εκτίμηση παραγόντων κινδύνου, παρακολούθηση και οδηγίες απομάκρυνσης από τα εργασιακά καθήκοντα ασυμπτωματικού προσωπικού υπηρεσιών υγείας μετά από έκθεση σε ασθενή με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19

Παράγοντες κινδύνου για το προσωπικό υπηρεσιών υγείας	Κατηγορία κινδύνου έκθεσης	Παρακολούθηση υγείας για 14 ημέρες μετά την τελευταία επαφή	Απομάκρυνση από την εργασία ασυμπτωματικού προσωπικού υπηρεσιών υγείας
ΣΤΗΝ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΣΘΕΝΗ ΜΕ COVID-19 ΠΟΥ ΦΟΡΟΥΣΕ ΜΑΣΚΑ			
Εφαρμογή Εξοπλισμού Ατομικής Προστασίας: ΟΧΙ	ΜΕΤΡΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Χωρίς απλή χειρουργική μάσκα ή μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας	ΜΕΤΡΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Χωρίς οφθαλμική προστασία	ΧΑΜΗΛΗ	ΑΥΤΟΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Χωρίς γάντια ή προστατευτική ποδιά ¹	ΧΑΜΗΛΗ	ΑΥΤΟΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Εφαρμογή όλου του εξοπλισμού ατομικής προστασίας ΑΛΛΑ χρήση απλής χειρουργικής μάσκας αντί μάσκας υψηλής αναπνευστικής προστασίας	ΧΑΜΗΛΗ	ΑΥΤΟΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΑΣΘΕΝΗ ΜΕ COVID-19 ΠΟΥ ΔΕΝ ΦΟΡΟΥΣΕ ΜΑΣΚΑ			
Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας: ΟΧΙ	ΥΨΗΛΗ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ	ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ 7 ΗΜΕΡΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΠΑΦΗ
Χωρίς απλή χειρουργική μάσκα ή μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας	ΥΨΗΛΗ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ	ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ 7 ΗΜΕΡΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΠΑΦΗ
Χωρίς οφθαλμική προστασία ²	ΜΕΤΡΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Χωρίς γάντια ή προστατευτική ποδιά ^{1,2}	ΧΑΜΗΛΗ	ΑΥΤΟΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Εφαρμογή όλου του εξοπλισμού ατομικής προστασίας ΑΛΛΑ χρήση απλής χειρουργικής μάσκας αντί μάσκας υψηλής αναπνευστικής προστασίας	ΧΑΜΗΛΗ	ΑΥΤΟΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Η κατηγορία κινδύνου έκθεσης σε αυτές τις περιπτώσεις αυξάνεται εάν ο επαγγελματίας υγείας είχε άμεση σωματική επαφή με τον ασθενή (π.χ μετακίνηση θέσης)
2. Η κατηγορία κινδύνου έκθεσης σε αυτές τις περιπτώσεις αυξάνεται εάν ο επαγγελματίας υγείας διενήργησε ή παρευρισκόταν σε χειρισμούς που είτε μπορεί να προκαλέσουν αερόλυμα είτε συμβάλλουν στην ανεξέλεγκτη εκτίναξη μολυσματικών αναπνευστικών εκκρίσεων (π.χ καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση, διασωλήνωση, αποσωλήνωση, βρογχοσκόπηση, νεφροποίηση, πρόκληση απόχρεμψης). Για παράδειγμα εάν ο επαγγελματίας υγείας κατά τη διάρκεια χειρισμών που μπορεί να προκαλέσουν αερόλυμα εφάρμοσε το σύνολο του εξοπλισμού ατομικής προστασίας ΑΛΛΑ χρησιμοποίησε απλή χειρουργική μάσκα αντί μάσκας υψηλής αναπνευστικής προστασίας, η επαφή θεωρείται μέτριου κινδύνου

Υψηλού κινδύνου έκθεση

- Στενή επαφή με ασθενή με COVID-19 ο οποίος ΔΕΝ φορούσε απλή χειρουργική μάσκα ενώ ταυτόχρονα και ο επαγγελματίας υγείας ΔΕΝ φορούσε μάσκα (απροστάτευτη έκθεση μύτης και στόματος σε δυνητικά μολυσματικό υλικό).
- Η παρουσία σε χώρο όπου διενεργούνται χειρισμοί που είτε μπορεί να προκαλέσουν αερόλυμα είτε συμβάλλουν στην ανεξέλεγκτη εκτίναξη μολυσματικών αναπνευστικών εκκρίσεων (π.χ καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση, διασωλήνωση, αποσωλήνωση, βρογχοσκόπηση, νεφελοποίηση, πρόκληση απόχρεμψης), χωρίς αναπνευστική και οφθαλμική προστασία, επίσης θεωρείται έκθεση υψηλού κινδύνου (απροστάτευτη έκθεση οφθαλμών, μύτης και στόματος σε δυνητικά μολυσματικό υλικό).

Μετρίου κινδύνου έκθεση

- Στενή επαφή με ασθενή με COVID-19 ο οποίος φορούσε απλή χειρουργική μάσκα ενώ ταυτόχρονα ο επαγγελματίας υγείας ΔΕΝ φορούσε μάσκα (απροστάτευτη έκθεση μύτης και στόματος σε δυνητικά μολυσματικό υλικό).
- Κάποιες χαμηλού κινδύνου εκθέσεις μπορεί να θεωρηθούν ως μετρίου κινδύνου ανάλογα με τον τύπο της κλινικής φροντίδας. Για παράδειγμα, επαγγελματίας υγείας που κατά τη διάρκεια χειρισμών με κίνδυνο πρόκλησης αερολύματος, φορούσε προστατική ποδιά, γάντια, οφθαλμική προστασία αλλά απλή χειρουργική μάσκα και όχι μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας (FFP3), θεωρείται ότι είχε μετρίου κινδύνου έκθεση. Η περίπτωση κλινικής πράξης χωρίς πρόκληση αερολύματος, με τον προαναφερόμενο εξοπλισμό ατομικής προστασίας, αποτελεί έκθεση χαμηλού κινδύνου.

Χαμηλού κινδύνου έκθεση

Σύντομες επαφές με ασθενή με COVID-19 ή στενή επαφή με ασθενή ο οποίος φορούσε απλή χειρουργική μάσκα ενώ ταυτόχρονα ο επαγγελματίας υγείας φορούσε απλή χειρουργική ή μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας. Η εφαρμογή οφθαλμικής προστασίας σε συνδυασμό με την απλή χειρουργική ή τη μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας μειώνει ακόμα περισσότερο τον κίνδυνο έκθεσης.

Ενεργητική παρακολούθηση

Σε καθημερινή βάση όλες οι ΕΝΛ ενημερώνουν τις Υγειονομικές Περιφέρειες και τον ΕΟΔΥ για το προσωπικό υπηρεσιών υγείας με υψηλού κινδύνου έκθεση που έχουν την οδηγία απομάκρυνσης από τα εργασιακά του καθήκοντα για 7 ημέρες μετά την τελευταία επαφή με ασθενή με επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19 και παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας του προσωπικού. Ο ΕΟΔΥ βρίσκεται σε τηλεφωνική επικοινωνία με το προσωπικό υπηρεσιών υγείας που βρίσκεται σε κατ' οίκον απομόνωση για την παρακολούθηση της υγείας του και τη διαχείριση του.

Διευκρινίσεις

Η πιστή εφαρμογή των μέτρων ελέγχου λοιμώξεων και η συστηματική συμμόρφωση με τα ενδεικνυόμενες διαδικασίες για την επιλογή, εφαρμογή και αφαίρεση του ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού, παρέχουν προστασία στο προσωπικό υπηρεσιών υγείας που έρχεται σε στενή παρατεταμένη επαφή με ασθενή με COVID-19. Παρά το γεγονός αυτό, δεν μπορούν να αποκλειστούν περιπτώσεις μη διαπιστωμένων εκθέσεων και κατά συνέπεια το προσωπικό υπηρεσιών υγείας θα πρέπει να υποβάλλεται σε αυτό-παρακολούθηση και επιτήρηση όμως υγείας του.

Το προσωπικό υπηρεσιών υγείας που δεν έχει έρθει σε άμεση επαφή με ασθενή, δεν έχει εισέλθει σε χώρους αναμονής, κλινικής αξιολόγησης και φροντίδας ασθενών και εφαρμόζει συστηματικά τα βασικά μέτρα προφύλαξης και ελέγχου λοιμώξεων, δε διατρέχει κίνδυνο έκθεσης σε COVID-19.

Προσωπικό υπηρεσιών υγείας που δεν εφαρμόζει τον απαιτούμενο εξοπλισμό ατομικής προστασίας και έχει μόνο σύντομη επαφή με ασθενή, ανεξάρτητα αν ο ασθενής φορούσε απλή χειρουργική μάσκα, θεωρείται χαμηλού κινδύνου επαφή. Τέτοια παραδείγματα σύντομων επαφών είναι: σύντομη συνομιλία κατά τη διάρκεια όμως διαλογής, σύντομη παρουσία στο θάλαμο του ασθενούς χωρίς όμως άμεση επαφή με τον ασθενή ή εκκρίσεις του, απλή είσοδος στο θάλαμο του ασθενή μετά το ξητήριο του.

Το προσωπικό υπηρεσιών υγείας που έχει περιστασιακά βρεθεί κοντά σε ασθενή αλλά δεν έχει άμεση επαφή με τον ασθενή ή εκκρίσεις του και δεν έχει εισέλθει σε θάλαμο νοσηλείας ή εξέτασης, θεωρείται ότι δε διατρέχει κίνδυνο.

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται η διαχείριση του προσωπικού ανά κατηγορία έκθεσης.

Πίνακας 2. Διαχείριση προσωπικού υπηρεσιών υγείας ανά κατηγορία έκθεσης σε ασθενή με COVID-19

Υψηλού κινδύνου έκθεση

- Απομάκρυνση από την εργασία για 7 ημέρες μετά την τελευταία έκθεση. Επιστροφή στην εργασία φορώντας απλή χειρουργική μάσκα σε όλη τη διάρκεια του ωραρίου
- Ενεργητική επιτήρηση για 14 ημέρες
- Εάν πυρετός ή συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19
 - Απομόνωση
 - Ενημέρωση του χώρου εργασίας από τον ΕΟΔΥ
 - Κλινική αξιολόγηση και εργαστηριακή διερεύνηση

Μέτριου και χαμηλού κινδύνου έκθεση

- Αυτό-παρακολούθηση και επικοινωνία με την ΕΝΛ για 14 ημέρες μετά την τελευταία έκθεση
- Ασυμπτωματικό προσωπικό υπηρεσιών υγείας συνεχίζει να εργάζεται φορώντας απλή χειρουργική μάσκα σε όλη τη διάρκεια του ωραρίου
- Καθημερινός έλεγχος της θερμοκρασίας, εγρήγορση για πιθανή εμφάνιση συμπτωμάτων συμβατών με λοίμωξη COVID-19
- Εάν πυρετός ή συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη COVID-19
 - Απομόνωση
 - Ενημέρωση του ΕΟΔΥ
 - Κλινική αξιολόγηση και εργαστηριακή διερεύνηση